USNESENÍ [1]

o výzvách pro budoucnost demokracie včetně otázky svobody a nezávislosti sdělovacích prostředků v zemích Východního partnerství a v zemích EU

(2012/C 153/03)

PARLAMENTNÍ SHROMÁŽDĚNÍ EURONEST,

— s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie vyhlášenou ve Štrasburku dne 12. prosince 2007,

— s ohledem na Smlouvu o Evropské unii,

— s ohledem na Evropskou úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod,

— s ohledem na ustavující listinu parlamentního shromáždění Euronest ze dne 3. května 2011,

— s ohledem na závěry summitů Východního partnerství, které se konaly dne 7. května 2009 v Praze a ve dnech 29.–30. září 2011 ve Varšavě,

— s ohledem na usnesení Evropského parlamentu ze dne 22. října 2009 o budování demokracie v rámci vnějších vztahů EU,

— s ohledem na Evropskou chartu svobody tisku ze dne 25. května 2009,

— s ohledem na usnesení Evropského parlamentu o východním rozměru evropské politiky sousedství, o Arménské republice, o Ázerbájdžánské republice, o Běloruské republice, o Gruzii, o Moldavské republice a o Ukrajině,

— s ohledem na společné sdělení vysoké představitelky EU pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a Evropské komise ze dne 25. května 2011 nazvané „Nový přístup k sousedství, jež prochází změnami“,

— s ohledem na stanoviska, která Benátská komise Rady Evropy vydala v letech 2010 a 2011 k ústavním otázkám, volebnímu zákonu, svobodě svědomí a náboženského vyznání, politickým stranám, standardům lidských práv, nevládním organizacím, občanským politickým sdružením, zákonu o právu spolčovacím a shromažďovacím a o nezávislosti soudnictví v zemích Východního partnerství,

— s ohledem na pravidelné zprávy, které Stálé radě OBSE předkládá zástupce OBSE pro svobodu sdělovacích prostředků;

— s ohledem na prohlášení Výboru ministrů Rady Evropy o opatřeních na podporu dodržování článku 10 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (jež bylo přijato dne 13. ledna 2010),

— s ohledem na svůj jednací řád,

A. vzhledem k tomu, že demokracie je všeobecnou hodnotou a formou vlády, v níž občané mají rovná práva účasti na politickém životě a rovný přístup k legislativním procesům;

B. vzhledem k tomu, že ve společném prohlášení ze summitu Východního partnerství, jenž se konal ve Varšavě ve dnech 29.–30. září 2011, se uvádí, že „Východní partnerství je založeno na společenství hodnot a na zásadách svobody, demokracie, dodržování lidských práv a základních svobod a právního státu“ a „všechny země zapojené do Východního partnerství se prostřednictvím příslušných mezinárodních nástrojů zavázaly k dodržování těchto hodnot“;

[1] Přijato na zasedání v Ázerbájdžánu v Baku dne 3. dubna 2012.

C. vzhledem k tomu, že článek 2 Smlouvy o Evropské unii odkazuje na demokracii jako na zakládající hodnotu Unie a prohlašuje ji za hodnotu, jež je členský státům EU společná; vzhledem k tomu, že ve všech členských státech je formou vlády zastupitelská demokracie;

D. vzhledem k tomu, že v článku 49 Smlouvy o Evropské unii se uvádí, že každý evropský stát, který uznává demokratické hodnoty a zavazuje se k jejich podpoře, má právo požádat o členství v Unii;

E. vzhledem k tomu, že formy a podoby demokratických systémů se mohou v důsledku rozdílného historického vývoje, kulturních podmínek a okolností lišit, avšak svrchovanost lidu, rovnost a svoboda, dělba moci a nezávislost soudnictví, transparentnost a odpovědnost ve veřejných záležitostech se obecně řadí mezi základní rysy demokracie; vzhledem k tomu, že základní podmínkou pro vytvoření demokratických systémů, jež umožní občanům chránit svá práva a užívat základní svobody, je dodržování lidských práv a zásad právního státu;

F. vzhledem k tomu, že demokracie musí zajistit rovnost před zákonem a vyloučit všechny formy diskriminace; vzhledem k tomu, že tento cíl vyžaduje, aby se muži a ženy mohli rovnocenně účastnit politického života a aby všichni občané včetně příslušníků menšin nebo zranitelných skupin měli stejná práva;

G. vzhledem k tomu, že nedostatečná odpovědnost politické třídy a její neschopnost nalézat kompromisy, dlouhodobá nestabilita spolu s omezeným hospodářským růstem a rozvojem mohou vyvolat všeobecné zklamání občanů a vést k posilování protidemokratického populismu;

H. vzhledem k tomu, že zastupitelská demokracie je založena na zásadě, že vůli občanů zastupují zvolení představitelé, a vyžaduje, aby se pravidelně konaly svobodné a spravedlivé volby založené na demokratické soutěži; vzhledem k tomu, že mají-li být volby reprezentativní, je zapotřebí, aby se do nich voliči aktivně zapojili a aby byla vysoká volební účast;

I. vzhledem k tomu, že základem demokratických systémů a správy věcí veřejných jsou výkonné, zákonodárné a soudní orgány, které jsou nezávislé a jejichž moc je oddělena; vzhledem k tomu, že v souladu s demokratickými zásadami zodpovídají vlády a parlamenty na mezinárodní, celostátní a nižší než celostátní úrovni za provádění veřejné politiky a správy a svá rozhodnutí činí tak, aby byla před občany transparentní;

J. vzhledem k tomu, že jádrem všech demokratických systémů vládnutí jsou silné parlamentní orgány; vzhledem k tomu, že Evropský parlament poskytuje parlamentům zemí Východního partnerství vstřícnou pomoc tím, že jim nabízí podporu v oblasti kapacit;

K. vzhledem k tomu, že v demokratickém systému zajišťuje četnost politických stran, které jsou schopny zastupovat občany, různé možnosti výběru, jak co se týče politik, politických myšlenek a programů, tak i co se týče kandidátů pro výkon funkcí ve výkonných a zákonodárných orgánech; vzhledem k tomu, že politické strany občanům nabízejí a poskytují kapacitu pro otevřenou a transparentní diskusi o cílech a potřebách společnosti včetně možnosti rozpracovat je do politických návrhů a alternativ;

L. vzhledem k tomu, že svoboda myšlení a projevu, svoboda shromažďování, právo na zakládání nezávislých politických stran, nevládních organizací a sdružení jsou základními prvky demokracie; vzhledem k tomu, že je naprosto zásadní, aby občané měli zaručeno, že v těchto oblastech mohou užívat svá práva, aniž by jim za to hrozil soud nebo vězení;

M. vzhledem k tomu, že svoboda a pluralita sdělovacích prostředků a tisku je nezbytná, aby občané při vytváření vlastních názorů a úsudků mohli vycházet z různých zdrojů informací; vzhledem k tomu, že demokratický politický život vyžaduje, aby občané měli prostřednictvím různých komunikačních kanálů od tištěných médií až po elektronická média včetně internetu a sociálních sítí zajištěn svobodný přístup k necenzurovaným informacím a aby bylo zajištěno stabilní a bezpečné prostředí pro investigativní žurnalistiku;

N. vzhledem k tomu, že všechny státy stále musí řešit otázku, jakým způsobem stanovit nebo upravit legislativní rámec pro sdělovací prostředky tak, aby se zamezilo vzniku monopolů a podpořila pluralita sdělovacích prostředků; vzhledem k tomu, že tento rámec by měl stanovit vhodné předpisy pro internet, elektronické komunikační technologie a sociální sítě, jež nabízejí nové možnosti k prohlubování politických znalostí, posilování účasti občanů v politickém životě a ke zvýšení jejich zájmu o občanskou angažovanost;

O. vzhledem k tomu, že význačnou úlohu pro fungování demokracie mají organizace občanské společnosti, jež jsou odlišné od státních struktur a nejsou s nimi spojeny; vzhledem k tomu, že tyto organizace napomáhají budování demokratické kultury ve společnosti, neboť informují občany, vedou je k účasti na politických diskusích a volají vlády k odpovědnosti za veřejnou politiku;

P. vzhledem k tomu, že rozvoj demokracie přináší řadu náročných úkolů, ať již jde o zapojení občanů do politického života a debaty, o otevřenost orgánů, které utvářejí politiku, včetně parlamentů, o dialog se společností a o svobodu sdělovacích prostředků a jejich nezávislost na politických a ekonomických silách;

Q. vzhledem k tomu, že korupce podlamuje důvěru v demokratické instituce a oslabuje odpovědnost, legitimitu a důvěryhodnost politického vedení; vzhledem k tomu, že vymýcení korupce je pro všechny společnosti náročným úkolem a nutnou podmínkou jejich demokratizace a že tento úkol vyžaduje, aby se v politickém životě vymáhalo dodržování příslušných zákonů a etických a profesních pravidel a pravidel chování;

R. vzhledem k tomu, že demokratické reformy v zemích Východního partnerství by velmi napomohly spolupráci a dialogu s členskými státy EU v rámci Východního partnerství; vzhledem k tomu, že prioritou těchto demokratických reforem by v této souvislosti měl být právní stát, nezávislost soudnictví, dodržování a ochrana lidských práv a základních svobod, svobodné a spravedlivé volby; vzhledem k tomu, že tyto demokratické reformy do značné míry závisí na politické vůli a různých politických úmyslech vládnoucích elit jednotlivých partnerských zemí;

S. vzhledem k tomu, že transparentní a odpovědná veřejná správa čelí novým organizačním výzvám, pokud jde o to, jak rozhodnutí a politické rozhodovací procesy zpřístupnit občanům a umožnit jim, aby se zapojili do hledání řešení a do debaty o nich; vzhledem k tomu, že občanům by mělo být umožněno předkládat své požadavky a návrhy, aby je mohla veřejná správa zohlednit;

T. vzhledem k tomu, že sílí tendence přijímat politická rozhodnutí na mezinárodní úrovni, neboť politická reakce na globální hospodářské, společenské a environmentální výzvy musí mít globální povahu; vzhledem k tomu, že mezinárodní organizace zároveň hrají klíčovou úlohu v úsilí zapojit všechny partnery na celosvětové úrovni do práce na společných normách, které přihlédnou k demokratické správě;

U. vzhledem k tomu, že pro budoucnost demokracie je rozhodující výchova občanů a především mládeže k demokratickým hodnotám a formování občanské společnosti, neboť tím by se mohlo zabránit nízké volební účasti, která oslabuje legitimitu zastupitelských institucí a orgánů;

Upřednostnění základů demokracie

1. je přesvědčeno, že pokrok v oblasti demokracie, dodržování lidských práv a zásad právního státu má zásadní význam jak pro členské státy EU a země Východního partnerství, tak i pro rozvoj jejich spolupráce, hospodářské integrace a politického přidružení;

2. soudí, že dělba moci a náležitá rovnováha mezi státními institucemi jsou nezbytné pro stabilitu, nezávislost a účinné fungování demokratických institucí, a pouze ty zaručí, že se zvýší důvěra občanů k těmto institucím;

3. zdůrazňuje, že prioritou demokratizačních procesů by mělo být dodržování a ochrana lidských práv a základních svobod, posílení právního státu, nezávislost soudnictví, transparentnost veřejných zakázek, oddělení politiky od podnikání, spolehlivé soudní řízení a spravedlivý a transparentní průběh voleb;

4. zdůrazňuje potřebu zajistit občanům svobodu být volen do volených úřadů; zdůrazňuje, že je důležité prosadit právo občanů zakládat politické strany, svobodně se hlásit ke svému členství v nich a účastnit se volebních kampaní;

5. vyzývá příslušné vlády, aby zajistily, že volby, a zejména nadcházející parlamentní a prezidentské volby v zemích Východního partnerství, budou spravedlivé, transparentní a v plném souladu s mezinárodními standardy demokratických voleb, s doporučeními Benátské komise Rady Evropy a Úřadu pro demokratické instituce a lidská práva OBSE; zdůrazňuje, že je důležité zajistit, aby volební proces předcházející samotným dnům voleb byl spravedlivý pro všechny kandidující strany, a to včetně spravedlivého přístupu do sdělovacích prostředků; vyzývá ke kritickému přezkoumání a případné revizi vnitrostátních volebních rámců a zákonů o volbách; vítá v tomto ohledu nedávné změny arménského zákona o volbách; soudí, že v posilování důvěry občanů ve volební proces hrají důležitou úlohu mezinárodní pozorovatelé voleb a žádá mezinárodní společenství, aby zajistilo, že volby v zemích Východního partnerství budou sledovat mezinárodní pozorovatelé, a předložilo objektivní zhodnocení celého volebního procesu, jež bude založeno na stejných standardech a jehož výsledky budou u všech zemí Východního partnerství stejnou měrou uvedeny ve známost;

6. vyzývá země Východního partnerství, aby zajistily, že budoucí parlamentní a prezidentské volby, které se blíží, budou svobodné, spravedlivé, demokratické v souladu se standardy OBSE;

7. zdůrazňuje, že pro demokratický pokrok v otevřených, mnohonárodnostních a multikulturních společnostech jsou rozhodujícími prvky přijetí a provádění právních předpisů proti diskriminaci;

8. vyzývá, aby byly vymáhány, zlepšeny nebo přijaty kodexy chování v oblasti politického života zahrnující etické zásady a normy, které se mají uplatňovat ve vnitrostátních vládních orgánech a parlamentech; zdůrazňuje, že parlamenty je třeba podpořit v úsilí o to, aby plnily náležitou úlohu při vymezování vnitrostátních politik, při volání vlád k odpovědnosti, při sledování a hodnocení dosavadního výkonu a dosažených výsledků; vyzývá ke zřetelnému oddělení hospodářské a politické sféry v rozhodování, aby se zabránilo střetu zájmů, a to v neposlední řadě i s ohledem na financování politických stran; zdůrazňuje, že je důležité, aby existoval jasný legislativní rámec a předpisy o politických stranách a financování kampaní, který zajistí transparentnost regulace, přehled o financování politických stran a rovné příležitosti pro všechny politické strany;

9. vyzývá EU, členské státy EU a země Východního partnerství, aby učinily pevný politický závazek, že budou bojovat proti všem formám korupce, aby zpřísnily a účinně prováděly protikorupční právní předpisy, neboť korupce nejen brání dlouhodobému hospodářskému růstu a tomu, aby občané důvěřovali politickému vývoji, ale má také negativní dopad na sociální strukturu a další vyhlídky společnosti;

10. vyzývá, aby byl posílen společný program EU a Rady Evropy pro zkvalitnění reformy soudnictví v zemích Východního partnerství; doporučuje, aby byl rozšířen o společné aktivity zaměřené na odborné vzdělávání a výměnu zkušeností mezi soudci z členských států EU a zemí Východního partnerství;

Prohloubení politického dialogu v rámci Východního partnerství a spolupráce při budování demokracie

11. vyzývá ke zlepšení politického dialogu mezi EU a zeměmi Východního partnerství o otázkách budování demokracie a provádění demokratických reforem; zavazuje se, že posílí úlohu parlamentního shromáždění Euronest v dialogu s politickými institucemi a dalšími zainteresovanými subjekty, a to především rozvinutím komunikace a diskusí mezi svými členy a zástupci vládních orgánů, parlamentních a mimoparlamentních politických stran, občanské společnosti, sdělovacích prostředků a nevládních organizací;

12. vybízí členské státy EU, v nichž se uskutečnil přechod od autoritářského režimu k demokracii, aby na základě poznatků, které si odnesly z úspěchů a potíží uplynulých dvaceti let, pomohly východním partnerským zemím a poskytly jim radu; doporučuje, aby partnerské země na cestě k hlubší demokracii a politickému přidružení k EU přijaly konkrétní legislativní opatření, která zajistí jejich občanům přístup do národních archivů dokumentů týkajících se sledovací činnosti bývalých autoritářských režimů;

13. doporučuje budovat solidaritu a posílit pomoc EU zemím Východního partnerství při provádění demokratických reforem, zejména reforem justice a soudnictví, a při zajištění nezávislosti, nestrannosti, odpovědnosti a profesionality justice a soudů;

14. vyzývá Evropskou komisi, aby poskytla výraznější finanční, technickou a odbornou pomoc vnitrostátním parlamentům v zemích Východního partnerství v rámci komplexního programu pro budování institucí s cílem zvýšit jejich účinnost, transparentnost a odpovědnost, což má zásadní význam, mají-li parlamenty řádně plnit svou úlohu v rámci demokratického rozhodování;

15. doporučuje důrazně podpořit stávající dialog o lidských právech, který EU navázala s Běloruskem, a další struktury spolupráce v oblasti lidských práv s ostatními zeměmi Východního partnerství; vyzývá EU a partnerské země, aby poskytly na tento účel další finanční a lidské zdroje;

16. vyzývá, aby byla zřízena Evropská nadace pro demokracii zaměřená na podporu politických subjektů, jako jsou například politické strany, nezaregistrované nevládní organizace a odborové svazy, jež se snaží dosáhnout demokratické změny; doporučuje, aby Evropská nadace pro demokracii byla v zemích Východního partnerství používána jako nezávislý, pružný a odborný nástroj;

17. zdůrazňuje, že budoucí Evropská nadace pro demokracii by měla doplňovat stávající nástroje na podporu demokracie, a zejména by neměla nahrazovat ani zdvojovat činnost, kterou provádí Evropský nástroj pro demokracii a lidská práva;

18. vybízí politické strany v členských státech EU, aby rozvíjely programy spolupráce se svými protějšky v zemích Východního partnerství, a vybízí ostatní demokratické aktéry EU, jako jsou například odborové svazy, nevládní organizace, organizace zaměstnavatelů, zemědělců a ženské organizace, uskupení náboženského a kulturního dialogu, spotřebitelské, mládežnické a novinářské organizace, organizace učitelů, místní vládní orgány a univerzity, aby navázaly partnerství s podobnými organizacemi v zemích Východního partnerství;

19. doporučuje zesílit úsilí v boji proti korupci vyšším financováním protikorupčních plánů a opatření a zlepšením spolupráce mezi členskými státy EU a zeměmi Východního partnerství v rámci Skupiny států proti korupci (GRECO) v Radě Evropy; vybízí země Východního partnerství, aby vypracovaly ucelené víceleté protikorupční strategie a akční plány obsahující konkrétní opatření a lhůty a vyhradily nezbytné rozpočtové zdroje na jejich provádění;

20. doporučuje zlepšit dialog mezi EU a zeměmi Východního partnerství o osvědčených postupech v oblasti opatření na ochranu ohrožených osob a menšin před diskriminací; upozorňuje EU a země Východního partnerství, že při ustanovování vnitrostátního mechanismu podle Úmluvy Organizace spojených národů o právech osob se zdravotním postižením musí být instituci, která bude vybrána k výkonu daného mandátu, poskytnuty dostatečné finanční a lidské zdroje;

Podpora svobody projevu a rozvoje svobodných a nezávislých sdělovacích prostředků

21. zdůrazňuje, že ve všech členských státech EU a zemích Východního partnerství jsou pro demokracii a její fungování nezbytné nezávislé a svobodné sdělovací prostředky, neboť zajišťují zapojení občanské společnosti do veřejných záležitostí a posilují vliv občanů;

22. naléhavě vyzývá členské státy EU a země Východního partnerství, aby v souladu s článkem 11 Listiny základních práv Evropské unie zajistily občanům základní právo na informace tím, že budou sledovat dodržování zásady nezávislosti a plurality sdělovacích prostředků s cílem zabránit monopolizaci a neoprávněnému zasahování do činnosti sdělovacích prostředků;

23. vyjadřuje politování nad tím, že mnoho novinářů bylo kvůli své odvážné a nezávislé práci vystaveno zastrašování a obtěžování nebo se stali oběťmi napadení a útoků, a žádá příslušné orgány, aby vyšetřily tyto skutečnosti a postavily odpovědné osoby před soud;

24. doporučuje vytvořit nebo zlepšit legislativní rámec pro veřejné a soukromé vysílání podle mezinárodních norem OBSE; domnívá se, že nové nebo pozměněné předpisy by se měly snažit zabránit koncentraci vlastnictví sdělovacích prostředků, zajistit, aby výběrová řízení na udělení vysílacích licencí byla spravedlivá, chránit, zejména v průběhu voleb, obsah rozhlasového a televizního vysílání před politickými a komerčními tlaky, a zajistit tak, aby všechny strany ucházející se o přízeň voličů měly spravedlivé podmínky, nebyly vyloučeny určité politické možnosti a vůči žádným stranám nebyla neuplatňována jakákoli omezení;

25. doporučuje podporovat svobodný přístup k internetu, jenž slouží svobodě projevu a pluralitě sdělovacích prostředků a může být využit jako prostředek k podpoře politické debaty, demokratických iniciativ a k šíření politické kultury a vědomostí;

26. vyzývá EU a země Východního partnerství, aby organizovaly výměnné a vzdělávací programy s cílem profesionalizovat činnost novinářů, stanovit správnou novinářskou praxi, prosazovat v žurnalistice etické a profesní standardy a přispět k rozvoji investigativní žurnalistiky; zdůrazňuje, že kdyby byly sdělovací prostředky důkladněji seznámeny s Východním partnerstvím a zasvěceněji o něm informovaly, občané zemí Východního partnerství by mnohem lépe chápali programy demokratických reforem, které EU podporuje a podněcuje, a více by se s nimi ztotožnili;

Budování důvěry občanů k demokratickým institucím a zvyšování zájmu o politiku

27. vyzývá EU, členské státy EU a země Východního partnerství, aby zajistily transparentnost politických rozhodnutí tím, že zainteresovaným subjektům poskytnou informace a zapojí je do otevřené veřejné debaty a konzultací; doporučuje, aby podporovaly zájem občanů o politické otázky tím, že ještě více otevřou parlamenty a demokratická shromáždění konzultacím a výměnám názorů s občany a především zapojí do debaty ženy a zástupce mládeže;

28. vyzývá EU, členské státy EU a země Východního partnerství, aby podporovaly demokratickou úlohu politických stran a hnutí spočívající v tom, že přijmou roli prostředníka mezi státními institucemi a občany, formují veřejné mínění, spojují zájmy, předkládají různé politické možnosti a umožňují jejich soutěž;

29. doporučuje dále vybízet politické strany, aby zajistily vyvážené zastoupení mužů a žen při nominacích volebních kandidátů;

30. zdůrazňuje, že udržitelné demokratické reformy vyžadují, aby je občané lépe chápali a ztotožňovali se s nimi; vyzývá proto členské státy EU a země Východního partnerství, aby před zahájením reformních programů konzultovaly občanskou společnost s cílem zajistit pro ně co nejširší veřejnou podporu;

Posílení občanské společnosti

31. zdůrazňuje význam silné, aktivní a vskutku nezávislé občanské společnosti, která hraje klíčovou úlohu v rozvoji demokracie; v tomto ohledu žádá EU a země Východního partnerství, aby zvýšily technickou a finanční pomoc organizacím nebo institucím občanské společnosti a aby zajistily transparentnost a účinnost této pomoci; žádá dále o přiměřené záruky a ochranu pro obhájce lidských práv;

32. zdůrazňuje, že fórum občanské společnosti Východního partnerství je velmi důležitým nástrojem podporujícím úlohu občanské společnosti v podpoře demokracie; žádá o větší zapojení fóra občanské společnosti do provádění Východního partnerství; doporučuje zvýšit účast delegátů fóra občanské společnosti na schůzkách mezi představiteli EU a zemí Východního partnerství; náležitě si všímá činnosti tohoto fóra a jeho doporučení, pokud jde o přímé kontakty mezi lidmi, a bere je v potaz;

33. zdůrazňuje, že je třeba zajistit nezávislost nevládních organizací, jež napomáhají živým veřejným debatám a šíření informací uvnitř společnosti; v tomto ohledu trvá na tom, aby státní instituce, zejména národní parlamenty a vlády, podporovaly prostřednictvím pořádání parlamentních slyšení a veřejných konzultací vzájemnou komunikaci s občanskou společností;

34. upozorňuje, že posílení rozměru mládeže v rámci Východního partnerství je významnou investicí do budoucnosti vztahů EU v rámci evropské politiky sousedství s velkým potenciálem do budoucích let a do demokratizace těchto partnerů a harmonizace jejich právních předpisů s evropskými normami;

35. zdůrazňuje významnou úlohu všech iniciativ zaměřených na zlepšení vzdělání a dovedností mladých lidí v oblasti demokratických procesů a rozvoje participativní občanské společnosti; vítá proto úsilí členských států EU a zemí Východního partnerství v podobě pořádání parlamentů mládeže; vybízí EU, aby zahájila programy na podporu tohoto úsilí, například program pro vytvoření meziparlamentních skupin přátelství mládeže mezi evropským parlamentem mládeže a národními parlamenty mládeže zemí Východního partnerství;

36. vyzývá EU, aby zvýšila počet výměnných programů pro mladé lidi, neboť se jedná o nejúčinnější způsob, jak podpořit výměnu a sdílení získaných zkušeností v oblasti participativní demokracie a rozvoje občanské společnosti;

37. pověřuje své spolupředsedy, aby předali toto usnesení předsedovi Evropského parlamentu, Radě, Komisi, místopředsedkyni Komise, vysoké představitelce Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, Evropské službě pro vnější činnost, vládám a parlamentům členských států a zemí Východního partnerství.